

Aan Algemene Vergadering van de Metropoolregio van Amsterdam
Van Burgemeester Wienen (kwartiermaker)
Contact Projectleiders: Annemarieke van der Meij, 0623406452,
annemarieke.van.der.meij@amsterdam.nl en Anne ten Bruin, 0627051036,
anne.ten.bruin@amsterdam.nl
Onderwerp Tussenstand evaluatie en oplossingsrichtingen
Datum 20 december 2023

Inleiding

Op 23 juni jl. hebben de leden van de AV ingestemd met het 'Voorstel evaluatie overgangsjaar implementatie Samenwerkingsafspraken' Tijdens de AV van 29 september zijn de leden van de AV geïnformeerd over de tussenstand van deze evaluatie. In deze memo wordt u – op basis van de eerste bevindingen - een inkijk gegeven in wat op dit moment opvalt en wat mogelijke en/of gewenste oplossingsrichtingen zijn. Onderstaande wordt ook betrokken bij de interviews met bestuurders en is verwerkt in de vragenlijst voor raden en Staten. Omdat de Raadtafel heeft geadviseerd om ook de ervaringen met de nieuwe samenwerking bij alle raads- en Statenleden op te halen is de planning van de evaluatie bijgesteld. Deze loopt nu door tot in het eerste kwartaal van 2024.

Reikwijdte en einddoel implementatie Samenwerkingsafspraken

De Samenwerkingsafspraken beschrijven hoe de leden van de MRA met elkaar willen samenwerken: elkaar betrekken en informeren, kaders stellen, lobbyen en verwachtingen managen. In de Samenwerkingsafspraken is het 'wat' en het 'hoe' op procesniveau beschreven. Het 'wat' wordt vastgelegd in de MRA Agenda, Investeringsagenda en meerjarenbegroting (inclusief jaarlijkse Voortgangsnota en Termijnagenda). Het hoe van de samenwerking wordt zichtbaar in de wijze waarop de MRA-gremia functioneren en met elkaar samenwerken.

Evalueren overgangsjaar 2022 en monitoren samenwerking in 2023

In het kader van de evaluatie zijn allereerst op ambtelijk niveau gesprekken gevoerd met de directeur en adjunct-directeur van de MRA-directie, de secretaris van de MRA-Raadtafel en de 3 secretarissen van de platforms.

Uit deze eerste gesprekken blijkt dat men overwegend positief is over hoe de samenwerkingsafspraken in de praktijk functioneren. Daarentegen is men van mening dat er op een vijftal punten nog een verbeter slag nodig is.

In januari gaat de kwartiermaker - op basis van deze bevindingen - nog in gesprek met een aantal bestuurders om dit verder uit te diepen en te doorgronden. Zodat de kwartiermaker ter afronding van de implementatiefase tijdens de AV in maart conclusies en aanbevelingen aan u voor kan leggen.

De bestuurders zijn in overleg met de secretarissen van de MRA-gremia en de secretaris van de Raadtafel geselecteerd op basis van: verscheidenheid in politieke kleur (landelijke of lokale partij), deelregio, wel/niet lid van een MRA-gremium, gemeente of provincie, man of vrouw, wethouder of burgemeester. Bovendien worden alleen bestuurders geïnterviewd die eind februari niet ook deelnemen aan het rondtafelgesprek.

Vijf punten waar nog een verbeterslag gemaakt of nodig is:

1) Verhouding tussen platforms en bestuur.

De rol en het eigenaarschap tussen de platforms en het bestuur is niet altijd helder. Over het algemeen gaan de platforms over de inhoud, maar in de Samenwerkingsafspraken staat dat ook het bestuur zich met de inhoud kan bezighouden. Dit kan een meerwaarde hebben, mits de gremia dit met een heldere inhoudelijke afbakening doen. Hoe de verhoudingen hierin precies liggen is in de Samenwerkingsafspraken niet concreet gemaakt. De taak van het bestuur is volgens de Samenwerkingsafspraken onder meer om *'boven de deelbelangen uit te stijgen en bredere ontwikkelingen die voor de MRA van strategisch belang zijn te signaleren'*

Oplossingsrichting: Het bestuur heeft tijdens de afgelopen heidag preciezer gedefinieerd wat haar rol is in relatie tot de andere gremia. Het bestuur zal zich met name toeleggen op lobby, coordinatie van de uitvoering van de MRA Agenda, agendasetting & interne cultuur en het aanjagen van initiatieven. Inmiddels is de agenda van het bestuur ook als zodanig ingedeeld en wordt er conform deze afspraak gewerkt. Voorstel vanuit het bestuur is om met deze werkwijze in de komende tijd meer ervaringen op te doen, zodat indien nodig tijdig bijgestuurd kan worden. En om de ervaringen met deze werkwijze t.z.t. te betrekken bij de algehele evaluatie van de samenwerkingsafspraken.

2) Rol Algemene vergadering

Uit de evaluatie is gebleken dat de rol en positie van de AV ten opzichte van het bestuur, de platforms en de Raadtafel nog niet helder is. Bovendien is uit de gesprekken gebleken dat de wijze waarop de leden invulling geven aan hun ambassadeursrol nog niet concreet ingevuld en zichtbaar is.

Oplossingsrichting: De kwartiermaker heeft het initiatief genomen om tijdens deze AV aan de hand van een casus hierover met elkaar inhoudelijk in gesprek te gaan (zie agendapunt 6.5).

3) Nieuwe initiatieven

Portefeuillehouders die lid zijn van de MRA kunnen informeel met elkaar samenkomen om kennis te delen, te netwerken of op bepaalde dossiers gezamenlijk op te trekken. Wanneer dit voor een langere tijd is, dus meer een structurele aangelegenheid wordt, spreken we van een portefeuillehoudersoverleg (PHO). Dit is geen officieel MRA-gremium, maar de leden onderhouden wel contacten met de platform(s).

PHO's worden aangeduid als '**Coalitions of the willing**', waarbij iedereen die dat wenselijk acht kan aansluiten. In principe zijn PHO's tijdelijk, maar er zijn ook PHO's die meer structureel van aard zijn zoals bijvoorbeeld het PHO Bouwen en Wonen en het PHO Sociaal.

Uit deze eerste gesprekken is gebleken dat het draagvlak voor deze PHO's in de MRA verschillend is.

Oplossingsrichting: Dit onderdeel zal – onder leiding van de kwartiermaker - onderdeel uitmaken van de diepte-interviews en ook onderwerp van gesprek zijn tijdens het Rondetafelgesprek in het eerste kwartaal van 2024. Omdat dit onderwerp doorlopend aandacht behoeft, zal dit ook - na afloop van de implementatiefase in 2024 - onder leiding van het bestuur (portefeuillehouder governance) verder verduidelijkt en verankerd worden. Het is belangrijk om als bestuurlijk netwerk met elkaar in gesprek te blijven over hoe wij willen omgaan met nieuwe initiatieven.

4) Proces wensen en opvattingen kaderdocumenten

De belangrijkste kaderdocumenten van de MRA zijn de MRA-Agenda met de Meerjarenbegroting (elke 4 jaar) en de afgeleide kaderdocumenten: het Jaarplan, de Termijnagenda en de Voortgangsnota (elk jaar).

In het afgelopen jaar is gebleken dat het proces van wensen en opvattingen voor de Termijnagenda een te omvangrijke procedure is, omdat deze agenda gedurende het jaar bijgesteld wordt. Daarom heeft de Raadtafel geadviseerd om deze procedure niet meer toe te passen en om in plaats daarvan de actuele versie van de Termijnagenda ieder kwartaal op de MRA-website te publiceren. Bovendien valt op dat de Termijnagenda en de Voortgangsnota ertoe hebben bijgedragen dat het gesprek met de bestuurder/colleges in de raden en Staten veel inhoudelijker is geworden.

Oplossingsrichting: Het advies van de Raadtafel is overgenomen en het inzichtelijk maken van de ervaringen met het gebruik van deze (afgeleide) kaderdocumenten is ook een onderdeel van de enquête voor de raden en Staten.

5) Integrale aanpak

Uit de gesprekken is gebleken dat er binnen de MRA de behoefte bestaat om onderwerpen meer integraal te gaan benaderen. Per thema wordt veel werk verzet en worden er goede resultaten behaald, maar in de MRA is het nog niet vanzelfsprekend om ook platform overstijgend naar de opgaven en vraagstukken te kijken. Gezien de complexiteit van de opgaven is het steeds belangrijker om dit wel te gaan doen, want veel zaken hangen met elkaar samen en hebben ook invloed op elkaar. Het is daarom van belang om mogelijke (lange termijn) effecten en risico's integraal te bezien. De oproep om onderwerpen meer in samenhang te bekijken is ook gedaan tijdens de State of the Region.

Oplappingsrichting: Dit onderdeel zal – onder leiding van de kwartiermaker - onderdeel uitmaken van de diepte-interviews en zal ook aan de orde gesteld worden tijdens het rondetafelgesprek in het eerste kwartaal van 2024. Maar ook dit onderwerp zal na afloop van de implementatiefase aandacht behoeven en onder leiding van het bestuur (portefeuillehouder governance) werkende weg verder vorm en inhoud krijgen.

Activiteiten eerste kwartaal 2024:

1. Kwartiermaker gaat – op basis van de eerste resultaten van de evaluatie van het overgangsjaar – in januari verdiepend in gesprek met een aantal bestuurders;
2. Alle leden van raden en Staten worden via een enquête uitgenodigd om hun ervaringen met de nieuwe samenwerking te delen;
3. Eind februari organiseert de kwartiermaker – ter afronding van de implementatiefase - een rondetafelgesprek met een aantal bestuurders;
4. De opbrengst van deze tussenevaluatie en het Rondetafelgesprek zal landen in een notitie waarin ook conclusies en aanbevelingen worden opgenomen. Deze notitie zal - vooraf aan de Algemene Vergadering – in maart voor advies en instemming toegestuurd worden aan het bestuur en de Raadtafel. De notitie en beide adviezen worden eind maart geagendeerd voor de AV met als doel het officieel afronden van de implementatiefase en het overdragen van dit dossier aan het bestuur (portefeuillehouder governance).